

MAI VILÁG

Cluj-Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Péntek, október 12

NYUG. CENZ.

Irta: Tamási Áron

Hamarjában nem tudom, hogy kik legyünk hálások, vagy egyáltalában hálások legyünk-e valami ügyért, ami igazságosan megillet minket.

Minket, romániai magyarokat. És titeket, más kisebbségi savanyusorsúakat.

Mert lehetnének hálások magának az Istennek, aki néhanapján mégis fel szokta világosítani az emberi elmét. Vagy Franciaországnak, amely úgy-úgy alkalmassabb talaj erre, mint Románia. Vagy éppen Florescu volt igazságügyminiszternek, aki az embe-riesség, a tisztesség és az egyenlőség nagy törvényének kezében csak esz-köz volt arra, hogy kimondja az igaz-ságot és ennek kimondásával meg-becsülje ezt az országot, amely nem egyenlő jogokat és nem egyenlő kö-telességeket ró szülőföldre.

Mert ez a férfi volt az, aki két nap-ezelőtt, Franciaországból való hazatérése alkalmával, a következőket mondotta a kolozsvári állomáson:

— Az összes utóállamok közül Ro-mánia az egyetlen állam, ahol a ki-sebbségek teljes odaadással dolgoz-nak az állam érdekében...

Egy olyan ember, aki miniszter is volt, valószínűleg egyéb jó tulajdon-ságai mellett gondolkodik is. És meg-gondolta jól, amit mondott. S annál-több, mert érezni kellett, hogy igaz-ság, amit mondani akar. Mi tehát nem állunk el a felfedezett igazság taván-ekezte csónakjainkkal, hanem táblát állítunk oda és emlékezni fogunk. És nem taposunk rá a kimondott igaz-ságra, mint az őszi lehullott leve-lekre, hanem elteesszük őket, ha ne-halán szükség lenne rájuk.

Umeplő nagy tömeg előtt mondta ezeket a volt igazságügyminiszter. Ugy állott ott, mint egy pillanatnyi Mózes, aki Franciaországban beszélt a kisebbségek istenével, aki lediktálta neki, hogy itt Romániában a magya-rok és a szászok és más „idegen aj-kunk” nem rendbontó haszonbálat népség, hanem teljes odaadással dol-goznak az állam érdekében.

Ugyis lehetne ezt megfogalmazni, hogy mi a magunk érdekében dolgo-zunk; ezt pedig elhiheti nekünk az is, aki mámoros szemekkel csak férgék-rek lát minket, akik a mai idők cik-korokos levelén jobb jövőbe akarnak nézni. Közös szerencse, hogy az állam és a mi érdekünk teljesen azo-sos. Amaz szabadnak és virágzónak szeretnők látni, hogy egy-egy kicsi népugár nekünk is jusson végre.

A megdicsért milliók jelpillantának Florescu szavaira. És párnak És dol-goznak tovább a saját érdekében, ami az állam érdeke is.

Az idő telik. És a megdicsért milliók várják a megjelent szellemnek a meginduló-dát, amely sorra járva szegény ma-gyar falukat és városokat, az igazság-ságot terhekből elveszen és kijáró em-bert jogokat ad helyébe.

A száj igazsága után lássuk a szív

és a kezek igazságát. A szívét, amely a gyűlölet és a lenézés helyébe ki-drasztja a szeretetet. A kezét, ame-lyek a kimondott igazság szerint cse-lekszenek.

Lássuk!

Kezdetnek az is jó, amit maga Flo-rescu is nyíltan ki akar tépni ebből az országból. S ez nem más, mint ostrom-állapot és a cenzúra.

— Érthetetlen — mondotta, — hogy Romániában, ahol a nép nem hajlandó semmiféle zavargásra, miért kell fenntartani továbbra is az ostromállapo-tot és a cenzurát?

Milliók mondják utána, hogy: tény-leg érthetetlen. És mégis fendül és mégis egyre áll, mint a buzák felett a fekete felhő, amelyik nyugtalanít és nem hagy egy nyugodt órát a fáradt földművesnek.

Nem kell cenzor nekünk, mert ez olyan különös! Azt hisszük, hogy nincs békesség, hogy nekünk valami-től félni kell, hogy minket meg akar verni valaki, hogy ez az ország nem bátor önmaga iránt.

Nem kell gyám a mi gondolataink-ban, hiszen mi felnőttek vagyunk, sőt kinőttek minden társadalmi romanti-cizmusból, minden túlzott polgári he-vületből. Lekoldusodott emberek va-gyunk, de amink még van, azt játék nélkül, háborúság nélkül akarjuk meg-tartani. Játék nélkül, de az igazság

rendíthetetlen bátorságával. S ebben a nagy emberi, földünk és fajunk iránti kötelességünkben csak akadály és cizfáság nekünk a cenzúra.

Sőt egyenesen vitézkötés, amit a mi pennáinknak varrnak.

Vegyük le onnan!

Mert mi munkások vagyunk! Mert nekünk csak művesnapjaink vannak: s nincs időnk feszengeni a többségi nép előtt, hogy ilyen nem pipáltatok, hé!

Engedjenek fel minket a gydmoli-tus alól és küldjék nyugdíjba a cen-zorokat. Küldjék oda, hogy boldogan irathassák névjegyükre: nyug. cenz.

Mert ez a két rövidített szó egy felrepült madár lesz, amelyik új dall fog énekelni milliók feje felett.

Eddig 26 hulla, 36 súlyos sebesült került elő

Egy megmenekült munkás 12 méterre behatolt a romok közé és kopogtatására többszörös kopogtatással feleltek az élve eltemetett munkások

Borzalmas jelenetek a prágai mentési munkálatoknál

(Prága, október 11. A Mai Világ tud.) A prágai ötemetes ház összeomlásá-nak borzalmas méretei felkavarták a csehszlovák főváros nyugalma. A men-tési munkálatok éjjel-nappal szünet nélkül folynak, a romok alá temetett munkások egy részét azonban még min-dig nem sikerült kiásni.

A tegnap délután kórházi ágyán le-tartóztatott a házépítést vezető mérnö-köt, aki az összeomlás alkalmával szin-tén súlyosan megsebesült. Mandel mér-nök beismerte, hogy

a ház alapzatának építésénél meg-hamisították a beton keverési arányszámát

és ennek tulajdonítható, hogy a bázis nem bírta meg a hatalmas falakat.

Folyik a munka a romok között

A tűzoltóság szerda estig szünet nél-kül folytatta a mentési munkálatokat. A romokat továbbra is gépekkel taka-ritják. A mentőszervezetek eddig

borzalmasan összeroncsolt állapot-ban huszonhat hullát és harminc-hat súlyosan sebesült munkást ástak ki a bérpalota romjai alól.

Az összeomlás pillanatában egy uta-sokkal zsúfolt személyszállító autó-busz robogott el az épülőfélben levő ház alatt, amelynek leomló betonfalai maguk alá temették az autót utasaival együtt.

Mindeztideig sem az eltemetett autó, sem pedig a benne ülő utasok nyomára nem sikerült rábukkani. A hatóságok-nak az a meggyőződésük, hogy

az autó összes utasai elpusztultak a romok alatt.

A mentési munkálatok közben meg-rázó jelenetek játszódtak le. Egy mun-kásasszony a romok között megtalálta férje fejét. Az asszonyt a látványra

ideggörcsök fogták el és fölfür-lten rohanva a romok fölött ku-tatta nyomtalanul eltűnt testét.

A mentési munkálatokat a magyar származású prágai házieszred végzi. Egy katoná a romok között szűk nyi-lást fedezett fel, amely egy betonfal-ból képződött hatalmas üregbe veze-tett.

Az egyik megmenekült munkás, akit három órával azelőtt huztak ki a romok közül, behatolt a nyílásba és körbejárva megkopogtatta a falakat.

A kopogtatásra belülről halk kapa-rással válaszoltak, majd az egyik sarokból döngögni kezdték a fala-kat.

Azonnal megkezdtek a betonpáncélfal áttörését és minden remény meg van arra, hogy az ott élve eltemetett mun-kásokat sikerül még épségben napvi-lágra hozni.

Új fordulat a petróleum-panamában

Az állam visszakapja a Tolea képviselőnek szánt földeket

(Bucuresti, okt. 11.) Szerdán dél-után tárgyalta a bukaresti Curtea de Apel a petróleumpanama azon részét, melyben Tolea és Irimiescu ländesti liberális képviselők vannak érdekelve. A védelmet ezuttal is Istrate Micescu és Toma Iliescu liberális képviselők látták el. A szabadkúbra helyezési ké-rés fölött a vád meghallgatása után a tábla holnap határoz.

A petróleumpanama ügyében legfel-sőbb körök elhatározták, hogy a víze-

Az elzárt üregek megközelítésére újabb alagutakat ástak, furás közben azonban többször irányt kellett változ-tatni az útban levő betonfalak és vas-traverzek miatt.

Tegnap estig sikerült a gyalogjárók nagyrészét megtisztítani az omladé-koktól. A tisztogatási munkálatok azon-ban lassan haladnak előre.

a hatalmas betonömbök elszál-lítása óriási munkát igényel.

Az épülettörmelések elszállítását csi-gákkal felszerelt teherautókon bonyo-nyolítják le.

Munkásmozgalmak letar-tóztatásokkal

Az elkeseredést felhasználva a kom-munista párt újabb tüntetéseket ren-dezett és építkezési sztrájkot szerve-zett. Husz kommunisát letartóztat-tak. A rendőrség állandó készenlétben van. A letartóztatottak között több kommu-nista képviselő is van.

gálatot a leggyorsabb időpótlóban foly-tatják. A végleges vádirat összeállítá-sára a közeli napokban már sor kerül-het.

A Societatea Română Africană petróleumtársaság igazgatósága a petróleumpanama-üggyel kapcsolat-ban elhatározta, hogy vissza adja az államnak azt a 7 millió értékű földet, melyet Tolea liberális képviselő ka-pott volna. Ezzel a tranzakcióval Tolea büntetlensége biztosítva lenne.

Ma délelőtt tíz órakor megnyílt a nemzeti-parasztpárt regionális kongresszusa

Maniu Gyula öt óra órával fogadták

(Cluj-Kolozsvár, okt. 11. A Mai Világ tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt az elmúlt héten újra, teljes gőzzel akcióba lépett. Maniu Gyula pártvezér rendezetűre megkezdődtek a párt regionális gyűlése, amelyek közül az aradi és a regáti gyűlések eddig a párhívek legnagyobb érdeklődése mellett zajlottak le.

A párt kolozsmegyei tagozatának ajánlására a központi bizottság október 11-re összehívta Erdély tizenhárom vármegyéjének delegátusait Kolozsvárra, hogy ezeken a területeken is megtarthassák a regionális gyűléseket.

Megérkezik a vezérkar

Szerdán reggel a Kolozsvári pályaudvarra befutó vonatok valószínűleg ontották magukból a különböző vármegyeiből érkező delegátusokat. Déli 12 órakor Oltpreai úton megérkezett Vajda Sándor volt miniszterelnök, este pedig Bukarestből befutott Maniu Gyula pártelnöknek a vonata, aki a pártvezérek kíséretében Bukarestből érkezett Kolozsvárra.

Az állomáson ezerötszáz főnyi lelkes tömeg várta az érkező pártelnököt. Egy előkelő hölgyekből álló küldöttség csókot nyújtott át Maniunak, majd Hatiegan Emil, a kolozsvári egyetem rektora üdvözölte a kolozsmegyei organizáció nevében.

Maniu Gyula meleg szavakkal köszöni meg a párttagozatnak fogadtatását és azt a harcot, amelyet tíz év óta folytatnak a nemzeti parasztpárt zászlója alatt.

— Biztos, hogy a nemzeti felszabadulás megvalósulásáért hozott áldozatok nem maradnak eredmény nélkül — mondotta Maniu Gyula.

Gyulafehérváron százezrek esküdtek föl arra, hogy a harcot nem hagyják fel addig, amíg a szabad Romániát meg nem teremtték. Elérkezett a pillanat, amelyben célunk eléréséért az utolsó rohamot kell megvívni. Előre tehát a harcra, az igazság, jogegyenlőség és szabadság törvényere juttatásáért.

Az ünnepélyes fogadtatás után a tömeg Fűrde-uccai lakásáig kísérte Maniut, ahol elénekelték a „Destapătă román”-t, majd a Calea Victoriei keresztlán a rendőrprefektúra elé vonultak, ahol tiltakoztak a cenzura ellen.

A párt hivatalos lapját, a „Patriát” ugyancs a kolozsvári rendőrség cenzurázza. A tüntető felvonulás Vajda Sándor lakása előtt ért véget, ahol dr. Pop Emil, a nem-

A budapesti

Színházi Élet

minden száma 200 oldal. 5 kotta 1 szindarab.

Ára 40 lej. 1/4 év 450 lej.

MAGYAR SZÍNHÁZ
Holnap este kezdik meg a

Kubáni orosz kozákok

vendéjátékukat a Magyar Színházban. Jelentek az orosz és ethiol. Értékek, táncok, balalajka, kozák lakodalom. Kiskácsi táncok. Telen-Khamen ba. it.

zeti parasztpárti fiatalság, a „Chemarea” nevében mondott beszédet. Meltatta Vajda érdemeit és ragalomnak minősített a volt miniszterelnök ellen felhozott vádakat. A felvonulás a késő éjszakai órákban ért véget.

Az erdélyrészi tagozatok gyűlésének programja

A regionális kongresszusra, amely ma délelőtt tíz órakor vette kezdetét a Regina Maria-uccai pártklubba, eddig 600 bejelentett delegátus és nagyon sok környékbeli paraszt érkezett. A Mai Világ munkatársa beszélgetést folytatott az egyik ellenzéki vezetőpolitikussal, aki a regionális gyűlésről és a párt új taktikájáról a következőket mondotta:

— A mai regionális pártgyűlésen — mondotta informátorunk — Arad Temes, Szörény, Krassó és Biharmegye kivételével Erdély összes megyéinek delegátusai résztvesznek. A pártvezetőség elhatározása az volt, hogy mielőtt végre eszközökhöz nyulnánk, seregszemlét kell tartanunk csapataink fölött. Ezért Maniu Gyula pártelnök a regionális gyűlések alkalmával meglátogatta a különböző tagozatokat és

Negkezdte a hadbíróóság a Kaizler-féle kémkedési ügy tárgyalását

Perédy György nagyváradi ujságíró is vád alá helyezették

(Cluj-Kolozsvár, okt. 11.) A kolozsvári hadbíróóság ma délelőtti kezdte meg Weisenbach ezredes elmöklése alatt Kaizler Ödön volt jegyzőnek kémkedési ügyét tárgyalni, aki Perjessy Elemér és báró Bányai Ödön álnévek alatt az egész országot végig szélhámoskodta.

A veszedelmes szélhámost a kolozsvári rendőrség az elmúlt évben lefogta, mert egy tordai lakásból ékszereket lopott. A soknevű szélhámost a kolozsvári rendőrségen Pulca és Draghiciu rendőrigazgatók hallgatták ki, akik előtt, hogy helyzetét könnyítse, vallomásaiba belekeverte ismert magyarpartí vezetői nevét is. Kaizler azt hazudta a kolozsvári rendőrségen, hogy őt Gerőfalvi Gerő Béla, a budapesti B. kémszázalék főnöke, Osváth Jenő, Kun Béla és Kacsó Irén kémek társaságában Romániába küldte kémkedni és itteni költségeit különböző magyarpartí tagozatok vezetői fedezték.

Kaizler rágalmai Perédy György hírlapíró, a nagyváradi Magyar Párt íkárát, dr. Veterán Viktort, a temesvári Magyar Párt elnökét, dr. Jobál Gábor udvarhelyi ügyvédet, dr. Török Andor közdivásárhelyi ügyvédet, dr. Pál Gábor csikszeredai ügyvédet és dr. Fehér Márton nagyváradi ügyvédet érték. Azt hazudta, hogy ők tudtak kémkedési ügyéről és tőlük adatokat és nagy összegű pénzt kaptak. A valóság mindössze annyi volt,

személyesen hallgatta meg a véleményeket továbbá a párttagok hangulatát mérlegelte. A hangulat megismerésére azért volt szükség, hogy ezek alapján a jövő hét folyamán elkészíthessék a haditerveket, amelyek alapján a kormányellenes kampányt lefolytatják majd.

— Az eddigi gyűlések erőshangu határozatokat hoztak és a kolozsvári kongresszus határozatait az aradi határozati szellemében fogják megszövegezni. A mai pártterkeztelen ki fogják mondani a bojkottot az egyik román lap ellen, mert háthátamadt indokolatlanul a párt vezetőit. Ezt a bojkottot az egész országra kiterjesztik.

— Amennyiben a falvokról tovább fog tartani a hívek beözönlése, úgy a kongresszus után népgyűlést is tartunk. A gyűlés után a pártvezetőség visszautazik Bukarestbe, ahol még a hét folyamán nyilvánkoztatják a kormánybuktató akció programját és annak eszközeit.

A szociáldemokraták is résztvesznek

A kolozsvári szociáldemokrata párt elhatározta, hogy csapostul résztvesz a nemzeti parasztpárt mai regionális konferenciáján, amely ilyenformán még népesebbnek ígérkezik.

Itt említjük meg, hogy ma délben az expressz Kolozsvárra érkeztek Popovici Mihály volt pénzügyminiszter és Virgil Madgearu.

hogy a soknevű gonosztevő őket is megpumpolta szélhámoskodása közben kisebb könyöradományokért, melyek összege maximálisan kétszáz lej tett ki.

Az első hadbíróági tárgyaláson Nicolau hadbíró ügyész kiterjesztette Perédy György hírlapíróra is a vádat, annak ellenére, hogy Perédynek a vizsgálóbírónál történt kihallgatásakor Kaizler nem ismerte fel azt a Perédyt, aki neki súlyos ezresekért fizetett ki több ízben állítólagos magyarországi utasításra.

Kaizler egy ízben jelentkezett Perédynél, aki a nagyváradi Magyar Párt főtájkára és mint állásnélküli tisztviselő, könyöradományt pumpolt ki tőle.

Másodízben Kaizler Perédyt az Ujságíró-klubban kereste fel, de Perédy észrevette Kaizleren, hogy reszeg és mikor arra való hivatkozással könyöradományt kért, hogy napok óta nem evett, kidobta a klubból és a Nagyváradban felhívást tett közzé, hogyha bárkinél jelentkezne Perjessy vagy Bányai néven egy magát esküt nem tett tisztviselőnek kiadó egyén, adják át a rendőrségnek, mert szélhámos.

A mai tárgyaláson Perédy György

és dr. Török Andor jelentek meg a Kaizler vallomásaiból gyanúsítottak közül. Dr. Fehér Márton, dr. Veterán Victor, dr. Pál Gábor és Jobál Gábor távolmaradtak.

A vád tanui közül Pulca és Draghiciu rendőrigazgatók jelentek meg. A tárgyalás lapunk zártakor kezdődött meg.

Működik Erdély új Balánja

Csikmegyében félholtá kintzett egy öreg házaspár, hogy elárulják pénzüik rejtékhelyét

(Csikszereda, október 11.) Annak idején megemlékezett arról a Mai Világ, hogy a fogarasi Balan lelövését után új Balanja támadt Erdélynek egy szintén fegyházból meg-zókott rablógylkos személyében, aki Csikmegyében ütötte fel a tanyáját.

Az új Balan Csikban számos beírt és rablást eszközölt és a nyomos hatóságoknak még mindig nem sikerült az erdők sűrűjében bujkáló harangját kezrekeríteni. A veszedelmes bandita Gh. Condrea 70 éves öregembert és annak feleségét rabolta ki és rettenetesen megkínzta a szerencsétlen ősz házaspárt.

Balannak társai akadtak egy Ercsi Simon és egy Santa Pista János nevű pásztor személyében, akik informáltak a környék vagyoni viszonyairól. Az új Balan informátorjaitól megtudta, hogy az öreg házaspár nagyobb összegű pénzt gyűjtött össze, hogy abból diszes temetésre jusson, ha elhalnak. Az elvelemedett rablógylkos ezt a pénzt akarta megszerezni és egy éjjel megjelent a házaspár lakásán és rettenetes kínzások között arra kényszerítette őket, hogy

árulják el a temetési költségekre szánt összeg rejtékhelyét.

Az öreg házaspár egész éjjel kintozta Balan és a hajnali órákban a borzalmasan összeroncsolt testű öregek elárulták a pénz rejtékhelyét, honnan a bandita elrabolta utolsó fillérig a temetési költségeket. Ezek után összeszedte a házból található összes értéktárgyakat és a félholtá kintzett öregeket magukra hagyva eltávozott.

A rablott holmik egvrészét a csendőrség Ercsi Simon és Santa Pista János pásztoroknál találta meg, akiket letartóztattak.

Az új Balan ellen erős hajlvádászat indult meg és a csendőrség reméli, hogy rövidesen kézrekeríti.

— Uccai botrány miatt előállító egy nő és egy férfit a kolozsvári rendőrsén. Tegnap este 10 órakor hatalmas botrány zavarta meg a kolozsvári utcák csendjét. Elena Grosz és Victor Gorján kolozsvári lakosok nyílt uccán próbálták meg mazánjellegű vitájukat elintézni és eközben olyan lármát csaptak, hogy a rendőrségnek kellett a vitát félbeszakítani. Megindult ellenük közcsendháborítás miatt az eljárás.

Őszi és téli

DIVATKÜLÖNLEGESSÉGEK,
kalát és ruhaanyagokban.

Garantált minőségű

„SIGHISOARA” SELYMEK
szolid árakban

GRÜNWALD & STEINER
NŐI DIVATKÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZÁBAN
CLUJ, PIATA UNIRII 12.

MARIKA VÉTKE -- AZ ORVOS BÜNE

Orvosi és jogási vélemények Schuster dr. letartóztatásáról

Egy családi tragédia okozta az orvos vesztét

Cluj-Kolozsvár, október 11. (A Mai Világ tud.) Marosvásárhelyen néhány nappal ezelőtt letartóztatták és azóta is fogva tartják dr. Schuster orvost. A szöveg szerint a beteg nem mindegyik szeszélyes csodálatosképpen alig vert nagyobb hullámokat, mintha például egy selyemcsempész mögött csapódott volna be a börtönajtó.

A szűkebb pátriában, Marosvásárhelyen még csak esett a dologról egy kis szóbeszéd, a sok kis hetilap is megforgatta egy kissé az esetet, de itt — mire néhány nap múltán idekerültem és a közvélemény hangulatát megfogadni kezdtem, ilyen feleleteket kaptam:

— Ja, ez a Schuster-eset? Pechje volt a szerencsétlennek...

— A Schuster doktor letartóztatása? Hát, kérem: elég baj az neki!

— A doktor Schuster? Jó orvosnak, korrekt embernek ismerjük...

A kérdésekre mindenki felkérdez először, senkiben sem látok spontán véleményt, sem részvétet, sem haragot, amely tüzes elevenen lobogna egy ilyen súlyos eset nyomában. Mindenki egy kicsit idegen az ügy, amely nem szivódott fel a kisváros társadalmi vérkeringésébe: az emberek csak úgy immel-ámmal figyelik, mi történik a szerencsétlen Schuster doktorral?

Valaki ezt a portrét adja:

— Nagyon elvonult, magabazárkodó ember, nem él igazán a semmi társadalmi életet — alig ismerjük... Így megértem a részvétlenséget: Schuster doktor távol a flekken-vacsorától, idegen jött-ment maradt Vásárhelyen és ezért nem szívügye a közvéleménynek a letartóztatás, amely pedig szokatlanul szigorú eset a kiriminológiai történetében.

Az orvos büne

Ilyen és ehhez hasonló címmel jelentek meg az erdélyi sajtóban a Schuster doktor letartóztatásáról szóló rövid híradások. Marosvásárhelyi tudósítók jelentése alapján megírták a lapok, hogy egy Veres Mária nevű cselédleányon tiltott műtétet végzett az orvos és a cselédleány, miután a műtét jól sikerült, feljelentést tett a rendőrségen. Az orvost letartóztatták.

Marika büne és vallomása

A legedzettebb cinizmus sem képes befogadni a Marika cselédleány cselekedetének a lélektani lehetőségét: felmegy az orvoshoz, könyörgök neki, hogy mentse meg a szegénytől és miután a doktor megszánja és megmenti a könnyelműségének a következményeitől, a rendőrségre siet és feljelentést tesz, hogy azt, aki hajlott a könyörgésre, börtönbe juttassa.

Nem is így történt.

— Én nem jelenttem fel a doktor

urat, engem erőszakkal elcipeltek a rendőrségre, — így szepteg a kis Marika, ahogy a gazdája előtt vallatom.

A gazdája — vásárhelyi vendéglős — veszi át a szót:

— A feleségem adta be a feljelentést. Feltételezésből...

És a vendéglős elbeszéléséből egy családi kép rajzolódik fel: gazda és cselédleány szerelme, feleség bosszúja és a végén is: egy fiatal, törekvő orvos tragédiája. Az orvos, aki bizonyára inkább jószívből, mint haszonlesésből, meghallgatta a kis cselédleány könyörgését, meg akarta menteni egy kispolgári család nyugalalmát — börtönbe került...

Orvosi ankét a tiltott műtétről

— Ugyan, hát melyik nem csinálja, — ezt mondotta az egyik orvos, akinek kikértem ebben az ügyben a véleményét.

— A törvény előír ugyan bizonyos megszorításokat, de ugyszólván orvosi belátás dolga ez a gyakorlatban. Mi magunk orvosok is elismerjük, hogy az egészségügyi okokon kívül néha szociális okok is parancsolólag lépnek fel.

Egy kis cselédleány például, akinek bizonyos körülmények között nem marad más hátra, mint a marólug... Istenem, a törvény merev és a nyugati államokban már kezdik is megengedni és a gyakorlatban mindenütt inkább csak olyan esetekben alkalmazzák a törvényt ott is, ahol meg van még, ha avatatlanok eszközlik.

Egy másik orvos, dr. St. John egyetemi magántanár, külföldi klinikákon járt elsőrangú európai:

— Beismerem: a szorosan vett és törvényileg megengedett egészségügyi indikációkon kívül szociális indikációk is figyelembe jönnek az orvosi gyakorlatban. Az orvos ilyenkor ember és belátása szerint szokott cselekedni. Én a magam részéről ilyen esetben más orvos véleményét is igénybe venném, hogy a felelősséget megosszam.

— De ez néha igen költséges, doktor ur, egy szegény cselédleány esetében például...

— Hiába: én nem tevésem egyedül...

Nos, Schuster doktor nem volt ilyen óvatos: feltárult előtte egy szerencsétlen cselédleány tragédiája, egy család tragédiája és: cselekedett. Szakszerűen, minden baj és komplikáció nélkül,

simán ment az orvosi beavatkozás, egy jó orvos biztos keze működött, miután az orvos emberi lelke elfogadta a szociális indikációt — és most börtönben ül ez a fiatal harminnégyéves orvos, egy avított törvény lelketlen betűi értelmében...

És csodálatosképpen: szokatlanul szorosan tartják a paragrafusok horgát a bajhajutott orvos nyaka körül.

Dr. Baciu Aurel ügyvéd jogási véleményét ad:

— A vizsgálati fogságot teljesen indokolatlannak tartom, mert nem forognak fenn olyan súlyos körülmények, amelyek erre alapul szolgálnának. Ellenkezőleg, minden feltétel meg van adva arra, hogy a vádlott orvos szabadlábban védje az ügyét, amely már csak azért sem súlyos, mert a beavatkozás semmilyen körülmények között sem lett volna elkerülhető, a cselédleányon ugyanis emelés következtében betegség jelei mutatkoztak és legfeljebb az a mulasztás látszik fennforogni, hogy Schuster doktor nem vitte a leányt orvosi konzolium alá.

A jogász a jog frontján egészségügyi argumentumokkal védekezik, mi ettől függetlenül emberi motívumokat vitatunk.

Egy szerencsétlen orvos börtönben vergődik.

Gazdák Marikákkal tovább könnyelműsködnek.

A közvélemény alighogy felpielant a flekken mellől...

G. E.

Súlyos autobuszszerencsétlenség Kolozsváron

Egy zsufolt autobusz felszaladt az uttest közepén felhalmozott földbuckára és felborult

Fej és orrtörések, súlyos zúzódások és belső sérülések érték az utasokat

(Cluj-Kolozsvár, október 11. A Mai Világ tud.) Tegnap este a Ferdinand-király-uton a 336—Rapid jelzésű autobusz hirtelen fékezés következtében felfutott az uttest közepére felhalmozott földhalomra és nagy robajjal felfordult.

A robajra és a zsufolt autobuszból hallatszó jajgatásokra hatalmas tömeg verődött össze és állta körül percek alatt a szerencsétlenül járt autóbust. A felfordult autobusz alól több ájult embert szedtek elő, kisebb-nagyobb sebesülésekkel. Az autobusz utasai közt két súlyos sebesült is volt.

két nő, az egyik Fuchs Mária tizen-nyelcéves fiatal leány, kinek eltört jobbkarja, azca a felismer-

hetetlenségig összerúzódtott és be-tört az orrcsontja.

Egy másik nő,

Török Mária jobb kezefejét törte el.

könnyebben sérült meg Frank mérnök fiatal leánya.

A sebesülteket elsősegélyben a közellevő Flohr-gyógyszertárban részesítették. Fuchs Mariát és Török Mariát csak nehezen tudták ájulásukból magukhoz téríteni.

A IV. kerületi rendőrség vezette be a vizsgálatot a szerencsétlenség ügyében. Egyes utasok szerint a sofőr, Mátyás Ferenc a hibás, mert a megálló előtt

a megengedettnél gyorsabban haladó autobusszal hirtelen stoppolt

és csak természetes, hogy az autobusz nem engedelmesskedett. A volan meg-rándult és az autobusz felfutott a földbuckára. A sofőr a földbuckával védekezik. Ha az nincs ott, akkor nem történik meg a szerencsétlenség. Minden-esetre jó érv és előrelátható volt, hogy így fog történni. Már hónapok óta torlaszolja el az uttestet az a közepen végighúzódó földhányás. És ha nem történik intézkedés, még továbbra sincs biztonságban a járművel utazók életbiztonsága.

A reggel az a hír terjedt el a városban, hogy

Fuchs Mária sebesülései olyan súlyosak, hogy kevés remény van felépüléséhez.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Fuchs Mária apjával, egy Ferdinand-király-uti kereskedővel, aki az eltört szomorú híreket megcáfolta. Az orvos kijelentései szerint a sebesülések ugyan súlyosak, de nem életveszélyesek. Fuchs Mariát szülei házában ápolják.

Módosítják a bányatörvényt

(Bucuresti, október 11. Saját tud.) Bratianu pénzügyminiszter tegnap tárgyalást folytatott Mrazescu kereskedelemügyi miniszterrel a bányatörvény módosításáról. A miniszterek elhatározták, hogy az angol pénzügyi köröknek a bányatörvény módosítására vonatkozó óhajának eleget tesznek.

Eredeti és elsőrendű kiállítású szörme modellekben és a legdivatohabb női szövetkabátokban nagy választék

FRATII MÁRTONFFY
TESTVÉREK & COMP.

cég szörmenagyáruhá-zában, Piața Unirii 20. szám. Előzékeny kiszolgálás. Feltűnő olcsó árak.

Hölgyek
figyelmébe !!

Félcakapok a legújabb, a legolcsóbban a

CARMEN

kalapszalokban Cluj, Calea Victoriei 4., alakítás, formálás 48 óra alatt.

Két év óta a villamosszék árnyékában

Artatlanul halálraítéltek egy magyar fiút Amerikában — Az új bizonyítékok alapján elrendelik a per újrafelvételét

(Newyork, október 11.) A columbusi állami fegyház siralomházának egy szűk cellájában több mint két év óta ül a villamosszék árnyékában egy 20 esztendő magyar fiatalember: Szabó János. Két évvel ezelőtt az akroni bíróság esküdtszéke elsőfokú gyilkosságban mondta ki bűnösnek Szabó Jánost és a bíróság a verdikt alapján

halálra ítélte.

Attól a pillanattól kezdve, hogy Szabó bevonult a columbusi fegyház siralomházába, az amerikai magyar sajtó nagy harcot indított a fiatalember kiszabadítására, mert már a tárgyalás folyamán általánossá vált az az érzés, hogy Szabó, akit minden tárgyi bizonyíték híján ítéltek halálra, nem követte el azt a bűnt, amellyel vádolták. Azonban minden akció, amely Szabó érdekében indult, sikertelennek bizonyult.

A felelősségi bíróság

két ízben is visszautasította Szabó újrafelvételi keresetét és meg erősítette a halálos ítéletet,

amelyet most kellett volna végrehajtani Szabón. Az ohioi kormányzó azonban újabb haladékot adott a kivégzésre és ez alatt az idő alatt megdöbbentő új bizonyítékok kerültek napfényre, amelyek mindenkiben azt a reményt ébresztették, hogy Szabó ártatlansága végül mégis csak ki fog derülni és helyébe az igazi bűnös fog kerülni.

A bűn, amiért Szabót halálra ítélték

Körülbelül két és fél évvel ezelőtt az ohioi Akron egy sötét utcájában meggyilkolva találtak egy Barton C. Painter nevű gyári munkást. Két revolverlövéssel ölte meg a gyilkos. A rendőrség eleinte tehetetlenül állt a rejtélyes gyilkossággal szemben. Painternek nem voltak ellenségei és az is bebizonyosodott, hogy rablőgyilkosságról szó sem lehetett, hiszen zsebében megtalálták a pénzt és az óráját is.

Egyszerre azonban más irányt vett a nyomozás. Megállapították, hogy a meggyilkolt munkás rendkívül majdnem az összetévesztésig hasonlított egy akroni Jovics nevű szerb emberre.

Kiderült, hogy Jovics és Szabó, valamint Szabó lakótársa, egy Lengyel nevű ember nem sokkal a gyilkosság előtt összeverekedtek egymással. A vallomások beigazolták, hogy Szabó, valamint Lengyel is megfenyegette Jovicsot, hogy elteszik láb alól. Szabónak volt egy revolvere, de nem volt fegyverviselési engedélye. A nyomozás megállapította, hogy a 19 esztendő magyar fiú mglehetősen izága természetű volt, szeretett verekedni és egy uccai csetepaté alkalmával keve-

redett verekedésbe a szerbvel is, aki annyira hasonlított a meggyilkolt emberhez.

A rendőrség tehát arra fektette a vadmát, hogy Painter véletlenül más helyett ölték meg.

Szabó váltig tagadott. Alibit igazolt. A gyilkosság éjjel 1 óra tájban történthetett és Szabó bizonyította, hogy azon az estén már tíz órakor otthon volt. Tanuk is igazolták ezt. Ezzel szemben a vád a terhelt tanuk egész sorát vezette fel Szabó ellen.

Mikor a tárgyalás lefolyt, Szabó alig két esztendeje volt Amerikában. Úgy szólván semmit sem tudott angolul. Nem is igen védhette magát. Tolmács útján hallgatták ki és bár a mentő tanuk megítélték mindent, amit tehettek, a terhelt tanuk vallomása sokkal súlyosabbnak bizonyult az esküdtszék bűnösnek találta és Szabót halálra ítélték.

Az új bizonyíték

Két éven át folyt a meddő harc Szabó megmentésére. Amerikában pénz kell a felelősségekhez. Tarnóczy Árpád, az amerikai magyarság lelkiválobb költője, az Akroni Magyar Hírlap szerkesztője, minden idejét a Szabó ügynek szentelte. Tarnóczy meg volt és meg van győződve arról, hogy Szabó ártatlan. Meg van győződve arról, hogy valóságos összeesküvés történt Szabó ellen és

azok juttatták a siralomháza, akik az igazi gyilkost akarták tükarni.

Tarnóczy országos gyűjtést indított az amerikai magyarok között és a gyűjtés mindig hozott annyi pénzt, amennyi az ügyvédi költségek fedezésére kellett.

Szülei gondatlansága miatt szőnuü tűzhalt halt egy hároméves kislány

Ongyilkosságot akart az apa elkövetni, mikor hazatértkor holtan találta gyermekét

(Cluj-Kolozsvár, október 11. A Mai Világ tudósítójától.) Megázó szer néséülenség színhelye volt a Gyalu melletti Stráza község. A szer néséülenségnek egy hároméves kislány e-eit á doza ul szű ei gondatlanságából ki olyólag.

Joan Abrudán földmives tegnap eltávozott hazulól és a hároméves Viorica nevű eánykáját e yedül hagyta a házban. A kislány nyitott tűzhely mellett já szadozott és

De ez még mind semmi volt. Mint említettem már, a felsőbb bíróságok elutasították Szabó minden újrafelvételi kérelmét és már-már úgy látszott, hogy Szabó a villamosszékben fejezi be életét, amikor Tarnóczy, aki közben valóságos detektív munkát folytatott, egy

olyan új bizonyítékot terjesztett a bíróság elé, amely mindennél világosabban igazolja, hogy Szabó nem követte el a gyilkosságot.

Ez az új bizonyíték egy Kovács Anna nevű akroni magyar asszony. Tarnóczy megtudta, hogy Kovács Anna sokat tud a rejtélyes Szabó-ügyről annak körülményeiről. Egy ügyvéd kíséretében felkereste Kovács Annát, a lelkére beszélt és a magyar asszony könnyes szemmel, de valósággal megkönnyebültén a következőket mondotta:

— Szabó ártatlan. Olvan igaz ez, mint ahogy egy Isten van az éghen. Nem ö ölte meg Painter, hanem egy másik ember, aki maga vallotta be előttem, hogy ő a gyilkos.

Mikor megkérdezték Kovács Annát, hogy miért titkolta el eddig ezt a rendkívül fontos bizonyítékot, az asszony azt felelte, hogy

agyonlővéssel fenyegették meg, ha beszélni mer.

A bizonyíték hatása

Természetes, hogy Tarnóczy nyomában felterjesztette Kovács Anna közjegyzőileg hitelesített vallomását a legfelsőbb bíróság elé.

A legfelsőbb bíróság új kihallgatást rendelt el, amelynek az eredménye nem lehet más, mint az új tárgyalás elrendelése és ezen az új tárgyaláson biztosan ki fog derülni a sokat szenvedett magyar fiú ártatlansága.

Az igazi gyilkos nevét nem hozták a nyilvánosság elé. Csak annyit tudnak, hogy

egyike volt a terhelt tanúknak,

aki a tárgyaláson Szabó ellen vallott.

masan összeégett testét, rettetetes kínok között eszét elvesztve a földön.

A jó szomszédok falusi szokás szerint a borzalmis m don összeégett gyereket — ahelyett, hogy olajjal kenték volna be — óval hintették meg. Az új bb szörnyű kínokat, — amelyeket az összeégett test nyitlt sebeiben a rahintett só okozott — a kis Viorica nem bírta már elviselni és k szenvedett. Edesapja mikor hazatért és gyereket holtan találta,

öngyilkosságot akart elkövetni,

de tetében megakadályozták.

Az eset a csendőrség elmentette az ügyészségnek, amely megindította az ügyben a vizsgálatot. Az apa ellen gondatlanságból okozott halál miatti megindul az eljárás.

Orbay Zsuzsi képkiallitása

A kolozsvári Ujságíró-klub termében a napokban nyílt meg Orbay Zsuzsi képkiallitása, mely rövid idő alatt általános feltűnést keltett művészkörökben. Komor színek, erőteljes vonalak jellemzik a fiatal festőművész képeit, melyek inkább kiforrott, mélyen látó férfi művész, gondos munkájára emlékeztetnek. Mint fiatal lányára. „Külváros” című képe, amely egyike a kiállítás legjobb képeinek, komor színeivel, erőteljes kontúrjaival átérzékelte a nagyvárosok proletárnegyedének minden sávrá kiátástalanágát és elénk tárja a bérkaszányák nyomorult lakóinak örmönkölő életét, amely a robot és azt követő halálos kimerültség folytatlagos láncolata. „Öregasszony” című képek között több portré is szerepel, jaival megkapja a nézőt. A kiállított képek között több portré is szerepel, amelyek tanúbizonyságot tesznek arról, hogy festőjük igen erős portrétísta. A portrék heallitása érdekes, az arcok pedig kifejezőek és teljesen visszatükrözik modelljeik lényét, természetesen festőjük mely meglátásain átszűrve. Különösen erősek a „Fital lány” és „Férfiportré” című képei. Több tájkép is szerepel a kiállításon, melyek borongós hangulataikkal, — megfogják a nézőt, — azonban mégsem hatnak nyomasztóan, mert a komor színeket helyenkint meleg színek váltják fel, melyek kellőleg letompítják a képek komorságát és a meleg foltok láttára szinte azt az örmőt érző a néző, mint amikor esős, csunya időben pillanatnyira hirtelen kislát a nap.

Orbay Zsuzsi kiállítása érdekes és azt a reményt kelti, hogy a fiatal művész gyönyörű művészi jövő előtt áll. Képei önállóságra és erős egyéniségre vallanak és azt mutatják, hogy festőjüknek a képzőművészeti főiskolára csak technikai szempontból lehet még szüksége.

Paplan, matrác, párna
legolcsóbb, legjobb
SCHWARTZ JAKAB
Calea Victoriei 10. szám.

Apróhirdetés
szavanként
csak 2 lej!

ÁRBAN
ÉS MINŐSÉGBEN CSAK A
Moskovits-kalapszalón
vezet. Alakítások gyorsan és olcsón készülnek

CLUJ REG. FERDINAND 3
A z u d v a r b a n

CSAK 10 NAPIG!

**Szenzációs
Olcsó**

Jó

Cipők

árusítása a

Friedmann-cipőüzlet-
ben, Főler 9. szám (von Bata)

Ne mulassza el
ezen kedvező alkalmat. Csak 10 napig!

CSAK 10 NAPIG!

HIREK

Szabaddalra helyezik az Amerikai igazgatóit. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a tordai „Amerika” biztosító társaság ellen a tordai ügyészség vizsgálatot vezetett be. A vizsgálat alapján Dumitrescu vizsgálóbíró letartóztatta az intézet igazgatóit, dr. Barothyt és Creciunus lelkészét. A letartóztatottak felfolyamodást adtak be a tordai törvényszékhez, amelynek vádtanácsa tegnap a letartóztatott igazgatók szabaddalra helyezését határozta el. A határozat ellen az ügyész felebbezést jelentett be és így a kolozsvári tábla fog foglalkozni a szabaddalra helyezés kérésével. A tábla legközelebbi vádtanácsi ülésére tűzte ki az ügy eldöntését.

Készül az egységesített közgazdasági törvény módosítása. Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumban Franasovici Richard alminiszter értekezletet tartott a minisztériumok vezérigazgatóival az egységesített közgazdasági törvény módosítása ügyében. Az értekezleten Maniu Vároreám is részt vett, aki az ügy előadója lesz a parlamentben. A bizottság megállapította, hogy a hivatalnokok, kiknek joguk van az előléptetésre és mégse akarják őket előléptetni, a minisztériumhoz felebbezhetnek. Határoztak a megyei póthitelek nyitásának ügyében is, melyeket a jövőben a minisztérium engedélyével vehetnek csak igénybe a megyék a költségvetésükre. Ma új értekezlet lesz az ügyben, melyen Duca belügyminiszter fog elnökölni.

Dr. Popa Ádám, Aradi védője helyt nem állónak minősítette a szociológus ellen felhozott vádakat. A monstrepör mai tárgyalásán dr. Vasile Ghindris mármarosai ügyvéd mondott védbeszédet, amelyben ismertette Aradi Victor érdeműs múltját. Utána dr. Popa Ádám, Aradi védője, beszédében kijelenti, hogy a katonai törvénykönyv 1. és 11. paragrafusai nem alkalmazhatók Aradival szemben, mert nem készített elő forradalmat vagy merényletet a köz- és a magántulajdon ellen. Ezután részletezi a különböző vádpontokat, amelyeket nem az állami törvényesség, hanem az állambiztonsági hivatal speciális elméletei emeltek. Bemutatja az „Illustration” egy példányát, amelyben ugyanaz a fotográfia szerepel, amelyet a vád a bűnösség igazolására használ fel. Lapunk zárkór a tárgyalás folyik.

Dési hírek. Dési tudós tónk elmenti: Az itteni Danziger-hírlap-iroda tulajdonát képező tulajdonat, 7000 lej értékű kerékpárját a hírlap-iroda Főtéren levő üzlete elől. — Ugyanaznap elopák Molnár kőzvári lakos 4000 lej értékű kerékpárját is, míg az egyik hivatal elött hagyta. — A dési posta-hivatalban elloptak három ezer lejt Silasy Gábor dési lakostól, mely összesen bélyeget akart vásárolni. A rendőrség mindhárom esetben bevezette a nyomozást.

Elűtötte a luxusautó. Tegnap délután a Feleki-úton a Cluj 783 jelzésű luxusautó elűtötte Tănase Baise, Valcale községbeli földmivest, aki könnyebb sebesüléseket szenvedett. A gázoló autó vezetője ellen megindult az eljárás.

Az Egyesült-Államok „példátlanak” mondják a magyar jegyzéket

(Budapest, október 11. Saját tud.) Az Egyesült Államok megkapták a Kellogg-paktumhoz csatlakozó magyar jegyzéket.

A jegyzék az Egyesült Államok szerint „példátlan”, mert állítólag fen-

tartást tartalmaz. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy a jegyzék fentartás nélküli csatlakozást tartalmaz és csak éppen leszögezi, hogy a béke érdekében bizonyos igazságtalanságokat orvosolni kell.

Öngyilkosságot kísérelt meg egy kolozsvári vasutas, mert rendelkezési állományba helyezték

(Cluj-Kolozsvár, okt. 11.) A nyomor nap-nap után rettenetes tragédiákat idéz elő az emberek életében. A kis-hivatalnokok, munkások között sorozatos tragédiák játszódnak le elvesztett állások miatt, miután a mai gazdasági viszonyok mellett mégcsak reményünk sem lehet a kereset nélkül maradt mebereknek ahhoz, hogy újra kenyeret biztosító foglalkozáshoz jussanak.

Kolozsvárnak is meg volt az idén az öngyilkossági szériája. Még mindenkinél élénk emlékezetében él, hogy alig néhány hónappal ezelőtt rövid időközökben mintegy tíz ember vált meg az élettől nyomora miatt. Volt olyan nap is, mikor három vasutas vetette magát a vonat elé, mert nem bízták többé a nyomort elviselni.

Tegnap délután Kolozsváron megint nyomortragédia játszódott le. Mititean

György, volt CFR kalauz, kit hivatali főnökei rendelkezési állományba helyeztek és így a legnagyobb nyomorba jutott, tegnap délután három óra körül lakásán

sztrichninnel megmérgezte magát.

Felesége, ki odahaza tartózkodott, idejében észrevette férjének végzetes tettét és a mentők után telefonált, kik gyors iramban a helyszínen termettek és az életunt vasutast sikerült megmenteni az életnek.

Mititean György volt kalauz, aki állását elvesztette és emiatt öngyilkosságot akart elkövetni, mikor eszméletre térítették, keservesen fel-sóhajtott:

— A szegény embernek még abban sincs szerencséje, hogy akkor haljon meg, amikor akar, ha már élni nem hagyják.

HÖLGYEIM! Szenzációs olcsó árban szerezhetik be a legújabb divatu kalapokat
»IDEAL« KALAPSZALON
Cluj, Str. Regele Ferdinand 8. (volt Wesselényi-utca)

A Zeppelin star ol Amerikába. Friedrichshafenből jelentik: Ecker ma 8 órára tüzt ki a startot a Zeppelin amerikai útjára, feltéve, ha sikerül a léghajót séretlenül a hangáról kiváratni. Boden környékéről ugyan nagy vihar król érkeztek hírek, de ráér, hogy a start idejére elesen esülnek. A meteorológiai intézetek jelentései szerint az Óceán fölött is kedvezőnek az időviszonyok de a ten-
er fő ötti v har bizony, s irányban halad, s így sikerülni fog azt kikerülni.

Uccai verekedés. Bendiu György és Rimmer Fritz, Sebes községbeli lakosok tegnap óriási uccai botrányt rendeztek Kolozsvárt. A két ismerős egymásra találva, hatalmas veszekedést kezdtek, melynek lármája maguk köré csődítette az ucca közönséget. A veszekedő felek rövidesen, az ucca népének nagy örömeire, verekedést kezdtek egymással és súlyos ökölcsapásokkal vitták meg a maguk igazát. A botrányos jelenetnek a rendőrség vetett véget, amely beleavatkozott a háborúba és a hadviselő feleket előállította a rendőrségre, hol reggelig őrizetbe vették őket.

Dél-ranciaországban titkos rádiót fedeztek fel, amelyet az antifascisták használtak. Párisból jelentik: A rendőrség Dél-franciaországban titkos rádióállomást fedezett fel, melyet az olasz emigránsok és olasz antifascisták tartottak működésben. A rádióállomás Prestini ügyvéd házában volt. Altitól g Prestini ügyvéd egy emigránsokból rekrutálódott olasz politikai szervezet vezetője, mely a jelenlegi fasiszta uralmat akarja megdönteni. Prestini ügyvéd többször érintkezett antifascista futárokkal, melyek kapcsolatot képeztek a franciaországi emigránsok és az olaszországi titkos szervezetek között. A „Liberté” szerint ezen futárok közt szerepelt Geribaldi is, aki bizonyára könnyen teremthetne világosságot az egész ügyben. A lap szerint még számos izgalmas részt várható.

Letartóztatták a Bácsi-ut 2. szám alatt lopást követőket. A kolozsvári IV. kerületi rendőrség letartóztatta Bél Sándort és király Ferenc kolozsvári lakosokat, akik a Bácsi-ut 2. szám alatt lopást követtek el.

Keresünk a Főtéren,

vagy a Főter
közeliében
kis

üzlethelyiséget azonnalra

Cim

A MAI VILÁG KIADÓHIVATALÁBAN

**Engedmény
nélkül is a
legolcsóbb**

**DR.
SAMUEL**

FÉRFIDIVATÁRUHÁZA
CLUJ, REG. FERD. 3 SZ.

**Reklám
összeállítás:**

la popelin elejű ing
la selyem zokni
la „ sál
la „ nyakkendő
la pyramid angol
zsebkendő

Összesen 500 Lei

Mértékutáni popelin ingek **390**
leitől, 6 óra alatt készülnek.
Gyapju- és nyulszőrkalapok

**Legjobb
akvizitőr**

a jó nyomdafesték. A
legkiválóbb londoni
Kidd-féle

**nyomda-
festék**

a legolcsóbb áron
kapható a vezérkép-
viseletnél és gyári-
raktárnál

LEPAGE, CLUJ

Darabokra vágta a részeg emberket a lokomotív. Galacból jelentik: Radu Angheluta és Simion Sercain galaci lakosok tegnap egy korcsmában alaposan berúgtak és hazafelé menet elálmósodva, lefeküdtek a nyílt pályán a vasúti sínekre. Egy tolató mozdony, melynek vezetője a sötétben nem vette észre a síneken alvó részegeket, e gázolta őket. A két részeg embert a mozdony kerekei darabokra vagdalták.

Román, angol, francia, német, magyar, olasz, szláv stb. fordítások. — Levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordítóiroda, str. Raliu (v. Kötő-ucca) 2. szám. Telefon 831.

*LAPUNK BUDAPESTEN állan-
dóan olvasható a Park-szálloda ká-
véházában, VIII., Baross-tér 19.

**Hirdessen
a Mai Világ-ban**

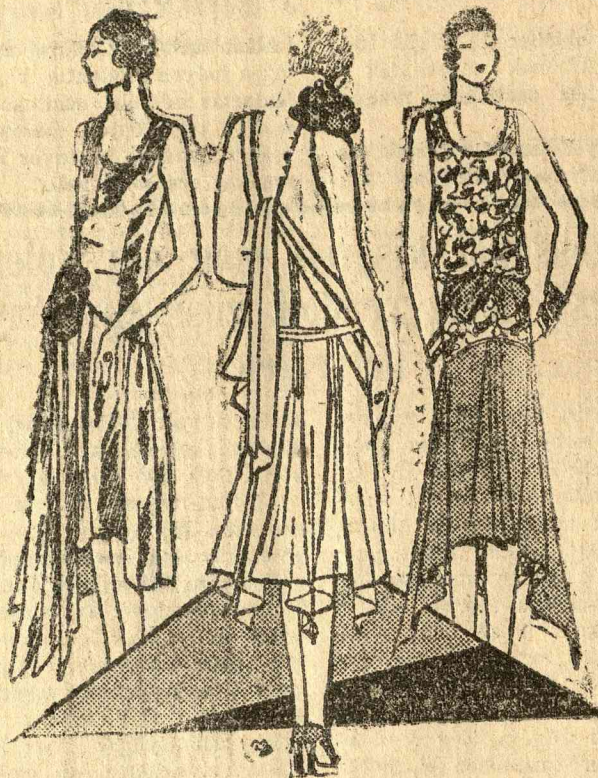
Hogy éltek az aranyások Alaszkában?

A kedélyes szálloda

(Newyork, okt. 11.) Néhány évvel a nagy háború előtt Klondyke neve egyszerre híres lett az egész világon. Akkoriban újra kitört az aranyláz Alaszkában és állítólag éppen Klondykeben talált néhány aranyásós mesébe illő kincset. Természetesen azonnal megindult a népvándorlás az ígért földjére, egy-kettőre gombamódra szaporodtak el az apró települések, hotelek keletkeztek egyik napról a másikra és ezeknek a szállodáknak vendégei bizony erősen különböztek a londoni Ritz látogatóitól. Az aranyláz aztán alábbhagyott, az Alaszkába csődült tömegek lassan visszavándoroltak hazájukba és a hoteleknek ma nem megy nagyon jól. Az aranyidőkből azonban még megmaradt ezeknek a szállodáknak a házirendje, amely a következőképpen szól:

„Az igazgatóság figyelmezteti az igen tisztelt hölgyeket és urakat, hogy sem a vendégek értéktárgyaiért, sem pedig életéért nem vállal felelősséget. Az igazgatóság tisztelettel kéri a hotel vendégeit, hogy oly esetekben, amikor véleménykülönbségek elintézésénél kénytelenek az étteremben, vagy más, az általános használatra szánt helyiségben revolvert használni, a lehetőség szerint vigyázzanak arra, hogy a hotel berendezésében vagy pedig a kiszolgáló személyzetben, esetleg a véleménykülönbség elintézésénél nem érdekelt vendégekben kárt ne tegyenek. Az igazgatóság figyelmezteti a vendégeket, hogy a számlában feltüntetett az esetleges szétfűtött edényeket, tükröket, butorokat, ugyanígy az esetleges temetési költségeket, mikor is a kárért azt a vendéget teszi felelőssé, akinek az egészségi állapota a véleménykülönbség elintézése után leginkább megengedi, hogy az igazgatósággal tárgyaljon. Az igen tisztelt vendégek a hotelben való tartózkodásuk tartamára az igazgatóságnál életbiztosítást köthetnek. Ugyanúgy elfogadjuk biztosítást az igazgatóságtól, vagy pedig egyes vendégek kártérítési igényeire. A kiszolgálás miatti panaszokat az igazgatóság nem fogadja el, ellenben felelőssé teszi a vendégeket arra, hogy a kiszolgáló személyzettel közvetlenül intézze el esetleges panaszait. Ezáltal azonban figyelmezteti az igazgatóság a vendégeket, hogy a kiszolgálószemélyzet minden tagja el van látva lőfegyverrel. Annak a vendégnek, aki külön akar egy ágyban aludni, két dollár pótdíjat kell naponta fizetnie. Tekintve, hogy szállodánkban csak a legelőkelőbb társaság száll meg, kizárólag oly hölgyeket és urakat fogadhatunk be, akik disztíngváltan viselkednek.

Legújabb divat

1. Elegáns esti toalett taft vagy changeant-selyem moiréből, szürke vagy orange színben, virágokkal.
2. Világossárga selyem mousseline ruha. Harangforma Panneux, hátrafele meghosszabbítva. Az ékalaku kivágásból is aláhull egy hasonló alaku darab szövet.
3. Crème satin toalett ugyanazon színben. A szoknya harangalaku volant képez, amely oldalt erősen meg van hosszabbítva.

A MAI VILÁG TÁRCÁJA

Miért nem szabad a gyermekeket elkényeztetni

Írta: W. Beran Wolfe, amerikai elmeorvos

Manapság az elkényeztetett gyermekek korát éljük. Miután Dickens bemutatatta nekünk a gyermeklélek bajait és szenvedéseit, átesaptunk az ellenkező végletbe, túlzott aggodalommal igyekszünk a gyermekek életétől minden kellemetlenséget távol tartani, túlságosan enyhén és gyöngéden bántunk velük, holott az elkényeztetett, túlbécszett gyermekekből lesznek később leginkább a gyilkosok, csalók, kábítószerek élvezői, iszákosok, fajtanok és öngyilkosok.

Az elkényeztetett gyermek olyan virág, mely üvegházban nevelkedett és csak addig virít, amíg állandó ápolás és felügyelet alatt áll. Az ilyen gyermek az első kemény életpróbánál nem boldogul segítség nélkül, mert a becézésnek és kényeztetésnek egyszer minden embernél véget kell érnie.

Előbb-utóbb a maga lábán kell megállnia és ekkor az önállóság hiánya kiderül és megbosszulja magát.

Mivel a kérdések, amelyekkel az egyes emberek szembekerülnek, nem számolnak, gondos megfigyelőképesség és tanulmányozás alapján aránylag egyszerű az elkényeztetett gyermekről megjósolni, hogy később bűnöző vagy idegbajos lesz-e. A válságos helyzetek közé tartozik egy testvér születése, szülők elvesztése, akik mindig nagyon elnézők voltak, betegség, iskola, serdülés, a hivatásba való bekapcsolódás, házasság, saját gyermekek és az öregedés. Egy fogorvos nagyon találóan a rossz foghoz hasonlított egy elkényeztetett gyermeket:

— Kivülről egészen jónak látszik, de ha egy kemény diót adsz neki feltörni, akkor összeroppan.

A nevelőintézet élet ilyen kemény diót jelent az anyja szoknyájába kapaszkodó gyermeknek, mert az ottani élet megköveteli az öntudatosságot, bátorságot és határozottságot, csupa olyan tulajdonságot, amelyet az elkényeztetett gyermek nem ismer. Ezért állandóan öngyilkossági gondolatok foglalkoztatják, mert a lét valóságával nem bírja megtalálni az összhangot. Ilyen esetekre vonatkozó feljegyzéseim egyértelműen azt bizonyítják, hogy ezek az emberek saját gyöngeségükből eredő hibájukat mindig másra akarják hárítani, vagy szüleikre, vagy a körülményekre általában. Nemrég arra a kérdésre, hogy mit tegyen az ember, ha a leány, akit szeret, kikorsarazza, a következő választ kaptam.

— Másikat kell keresni.

Ez a helyes életfoglás. De az elkényeztetett gyermek, akitől azelőtt soha semmit nem tagadt meg,

készségbeesik és öngyilkos lesz. Az öngyilkosság nagyon gyakori abban a korban, amikor az elkényeztetett gyermekek immár felnővekedve, a mindennapi élet első küzdelmeivel kerül szembe. A szülők, akik túlságba viszik a gyöngédséget, megfellebbeznek róla, hogy a nehézségek gondos kiküszöbölésével megakadályozták azt, hogy gyermekeik lelkileg megerősödjének és megszokják az önállóságot.

A hibásan nevelt gyermekek később sok esetben elviselhetetlenek tartják a hivatással járó életet, amelyben az emberi természet tisztában kell lenni annak, aki sikert akar elérni. Ez a tudomány hiányzik az elkényeztetett gyermekből, soha nem szokott hozzá a felelősséghez, a társas szellemhez és a másokkal való együttműködéshez, nem tudja, mi az állhatatosság és buzgalom, holott mindkét tulajdonság fontos kelléke az üzletembernek. Ezért számos útja van a továbbfejlődésnek: vagy vad spekuláns lesz, mert vagyon halmozásával akarja magát a gyermekkor elvesztett paradicsomáért kárpótolni vagy idegbajos, akit fejébe álmotlanság és ingerültség jellegzetes tünetei kínoznak. A harmadik esetben óltalanul fog az utcán ödöngölni. Az elkényeztetett ember a mindennapi életben leginkább akkor mond csöndet, ha bizonyos felelősség hárul rá, míg elárendeltabb állásban kielégítően bevállal.

A szerelem és házasság természetesen a legkeményebb próbák. A válsági statisztikák elég bizonyítékát szolgáltatják, hogy a házasságok gyakran azért ütnek ki kálvária, mert a házastársak, akiket ifjkorukban hibás nevelésben részesítettek és elkényeztetettek, nem képesek az élet magától értetődő körülményeit kölcsönös megértéssel fogadni. Nagyon fontos, hogy aki erre a lépésre szánja el magát, készüljön el rá megfelelően, hiszen erre a mi időnkben az irodalom már eléggé módot nyújt. De mivel az elkényeztetett gyermek nem szívesen tanul, hanem a tanulónak, amelyben ugyancsak kényszerrel lát, ellene szegül, itt is azt fogjuk tapasztalni, hogy a szerelemmel és házassággal járó felelősségtől visszariad és attól gyáva módon inkább visszahúzó. Köztudomású, hogy az elkényeztetett fiatal fiúk és lányok nem tudnak igazán szeretni és mivel a civilizáció mindenre tud kivetni utat, az élet sikátoraiba kerülnek és az elhibázott nevelésnek erkölcsi züllesztés és eltérvelés lesz a következménye.

Az elkényeztetett ember, ha megöregszik, természetesen magára marad anélkül, hogy a köz és környezete érdekelne. Zene, művészet, irodalom, ami az embereket rendszerint összekochozza, őt hidegen hagyja.

A lélekbuvár fontos felfedezése ezen a téren, hogy az elkényeztetett gyermek számára az iskola jelenti az első kemény diót. Itt, ahol bizonyos kényszer áll fenn, ahol feladatokat kell teljesíteni és kötelezettségek kell teljesíteni, első esetben kő ellenállás az elkényeztetett gyermekben. Akadozik, az ostobát játssza, hanyaggá, fegyelmetlené válik és nem mutat semmit féle érdeklődést. Elrontja a többiek jótevékat és rossz példája lesz fiatal társainak.

Bár a bűnöző hajlamot és társadalomellenes ösztönöket felnőtteknél is lehet gyógyítani, a modern pszichológia mégis igen nagy súlyt helyez ezeknek a korai felismerésére. A gyakorlott pszichológus az iskolásgyermekekben is felfedezheti a bűnös ösztönt. Ha az ilyen hajlamu gyermekek számára megfelelő gyógyintézeteket létesítenének és a gyermekeket és tanítókat a pszichológiai elemeiről kioktatnák, nagyon nagy haladást tennének a ma még annyira túlbécszett bűnözők megszüntetésére.

PAPP & FELSZEGI

Kolozsvár
legelőkelőbb
uri divatruházában megérkeztek
az olasz Borsalino, angol és francia kalap
különlegességek, ugyancsak a nyugati fővárosok férfidivat-
donságai, női és férfi kiegészítői különlegességek
nagy választékban kaphatók

FŐTÉR 14. (ERICA-CIPŐÁRUHÁZ MELLETT)

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Székfoglaló: ESCOMPTE.

Telefon: 16, 11-98, 11-99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

SPORTVILÁG

Turistakirándulás. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület folyó hó 14-én, vasárnap gyalogkirándulást rendez a turi hasadékhöz. Gyülekezés a Mátyás-ház előtt. Indulás szombaton este 10 órakor. Minthogy a hazatérés is éjjeli gyaloglás lesz, csak edzett turisták részvétele kívánatos.

Az FSSR megtagadta három játékos kiadatását Magyarországnak. A román labdarúgó szövetség most küldte el távirati válaszát az MLSZ-hoz Baráthy, Vidák Jenő és Kertész Oliver ügyében, kik kiadatásukat kelték, mert Magyarországra költöztek és ott szeretnek volna játszani. Vidák és Kertész már tárgyalásokat folytattak a székesfehérvári ARAK-kal a csatlakozásukról, de most azonban az FSSR elutasító válasza folytán az egész tárgyalás tárgytalanná lett.

Szabályt módosított a budapesti bírótisztület. A Futballbírák Testületének vezetősége a napokban szigorú utasítást adott ki tagjainak, hogy ezentúl a tacesdobásnál a játékos lábának nem szabad érinteni a tacesvonalat, s ha érinti, szigorúan le kell fűtyölni a szabadrúgást adni, szabálytalan bedobás miatt. A BT intézkedése kisé furecsa, bármennyire is hivatkozik az angol szabályok precíz fordítására, hisz az angolok, kik a futball öszevéréi soha sem nézik a bedobásnál, hogy a vonalon rajtaállnak vagy kívül. De külföldön is általános gyakorlat mindenütt, hogy a vonalról is szabad dobni. Ugy látszik, a futballbírák keresve keresik az alkalmat, hogy minél többet avatkozzanak be a játék menetébe s minél többet szólaltassák meg fűtyülőjüket.

11526 pengő összbevétele volt a vasárnapi Bécs. Budapesti mérkőzésnek 6417 fizető néző után. Ebből a kiadások és adók levonása után 1126 pengő maradt tisztán a szövetségek részére.

Olasz állampolgárságot kért Viola, a nagyszerű magyar tréner. Viola, az Olaszországban élő magyar tréner és játékos elszereződött a turini Juventustól az Ambrosinához Milánóba. Az Ambrosina új egyesület, amely az Internazionale és a Milanese fúziójából keletkezett és az első osztály B) csoportjában játszik. Violának különben az olasz állampolgárság megszerzése iránti kérvénye most van elintézés alatt a belügyminisztériumban. Tekintve azt, hogy már hét éve él Olaszországban és a sport legfőbb fórumai pártfogolják kérvényét, biztosra vehető, hogy el is nyeri az olasz állampolgárságot.

Ujabb botrányok robbantak ki az érettségi vizsgák elszomorító eredményei miatt

Brailában a középiskolai tanárok memorandumban kérték a kormánytól az eredmények megsemmisítését — Fegyelmi eljárás indult a pártoskodó vizsgálobiztosok ellen

(Cluj-Kolozsvár, okt. 11. A Mai Világ tudósítójától.) Az érettségi frontról beérkezett jelentések az idén is a lehető legelszomorítóbbak voltak. A diákság nagy része megbukott Anghelescu miniszter iskolai rendszerében, mert nem bírták el a küzdelmet a rendszertelenül beállított tantárgyakkal szemben.

Egyes fővárosi lapok azt hangoztatták, hogy különösen a kisebbségi diákok állottak késztetetlenül a vizsgáztató bizottság elé és példázatokkal közölték arról is, hogy a diákok miképpen nem tudnak válaszolni a tanár által feltett legegyszerűbb kérdésre. Ezért buktak meg annyian...

Ez a mentalitás azonban legkevésbé helytálló, mert a bukási arányszám

helyenként alig változik, a brailai bakkalaureátusi vizsgák botránya pedig páratlan eseménnyé nőtte ki magát az iskolai ügyek annaleseiben.

Arról van szó, hogy Brailában csak a tegnapi számolták össze a bakkalaureátusi vizsgák eredményét. A vizsgákon 190 tanuló vett részt, akik közül a túlszigorú túlzottság csak huszonötöt deklarált érettnak. A többi diákok menthetetlenül megbuktak.

Az érettségi eredmények megdöbbentő száma óriási feltűnést keltett a városban, egyben pedig elkeseredést váltott ki, a brailai gimnázium tanári karának presztizsét is, melyen sértettek az elszomorító érettségi eredmények és ezért a tegnapi nap folyamán memorandumot intéztek a kormány-

hoz, melyben kérték az érettségi vizsgálatok eredményeinek megsemmisítését.

és a vizsgák újbóli megtartását. A megsemmisítési kérést azzal indokolták, hogy a vizsgáztató bizottságok elnök nélkül kezdték meg munkájukat és csak nagykössre érkezett meg a közoktatásügyi miniszter távirata, amely a bizottság elnöki tisztségének betöltéséről írt.

Ezzel egyidejűleg két vizsgáztató tanár ellen számos szülő fegyelmi eljárás megindítását kérte, mert a tanulókat a vizsgán nem részesítették egyenlő elbánásban.

A vizsgálat a brailai érettségi botrány ügyében folyik.

Melegedőhelyet és ingyenes orvosi rendelőt állít fel Kolozsvár városa

November elsején megnyílik a népkönyha — Kétszáz-ezer lej irányoztak elő munkanélküli segélyekre

(Cluj-Kolozsvár, október 11.) Az őszi idő beálltával a kolozsvári városi tanács is kezdte a szociális programját, amellyel a városi szegény lakosságnak nyújt segítséget. A népkönyhát, amelyet május havában bezártak, november elsején megint megnyitják és számos szegény ember foglalkoztatásának érdekében elárni.

A szociális segély programjában első helyen 100 ezer lejnek a jótékonyk egyesületek rendelkezésére bocsátása szerepel. A munkanélküliek segélyezésére pedig

200 ezer lej irányoztak elő a városi tanács az idén.

A népkönyha mellett a tanács a város különböző pontjain három melegedőhelyiséget állít fel, ahol is az araszoruló meleg teát és meleg ételeket kapnak ingyen. A napokban megkezdik működésüket a felállítandó orvosi diszpenzériumok is, ahol ingyenes orvosi kezelésben részesítik a szegény lakosságot.

Hogyan értelmezi Mussolini a sajtószabadságot

(Róma, október 11.) Mussolini, aki mint ismeretes, értekezletre hívta össze Rómába a fasiszta lapok szerkesztőit, a Chigi palotában fogadta őket. A Duce nagy beszédet tartott az egybehangyított szerkesztőknek és hangsúlyozta a sajtó nevelő hatását és a sajtószabadság szükségességét. Ezen

dicsőretekkel halmozta el a fasiszta sajtót, amely a kormánytal és harmóniában dolgozik és befelé győzköd a kritikai jogát, amivel lényegesen tényezőjévé lett az állami életnek.

Beszédje további részében Mussolini az újságstílusról, az újságírásról emlékeztet meg és programot adott azokról a lehetőségekről, ahogyan a lapoknak lenni kell.

Kiemelte, hogy nem személyes kultusz, hanem ügyszereket kell a szerkesztőket vezérelni, majd a sajtó tévelygéseiről beszélt, amelyek a mayerlingi tragédia milliói vátozatát, avagy Josephine Baker, a fekete Vénus kijelentéseit, avagy házi perpatvarok ügyeit reprodukálják az unalomig.

Mussolini végül a sajtószabadságról beszélt, amelyet ő egész különös módon értelmez. Kijelentette, hogy a fasiszta sajtónak mindent meg szabad írni, csak a szigorúan vett politikai kérdésekben

köteles tartózkodást mutatni és lemondani a szabad kritika jogáról.

Mussolini beszédét a fasiszta szerkesztők tetszéssel fogadták.

100.000 lej jutalom annak, aki bebizonyítja hogy jobb és olcsóbb paplant, párnát, huzatot kaphat valahol, mint a

Record-paplanáruházban

Cluj-Kolozsvár, Strada Viăhuța (volt Botyat-ucca)

Nyilatkozat

Alulírott, a tordai „Amerika” biztositó és bank Rt. kolozsvári aligazgatósága, az intézetünkről különböző lapokban megjelent cikkekre és közleményekre a t. közönség felvilágosítása és megnyugtatására kijelentjük az alábbiakat:

1. Az intézet központjánál egyes feljelentésekre a megindult vizsgálat még nem nyert befejezést, meg vagyunk azonban győződve arról, hogy a vádak alól úgy Crăciunasi vezérigazgató ur, mint dr. Barothy István jogtanácsos ur tisztázni fogja magát.

2. A lapok tudósításai nem fedik a valóságot, ellenségeink bemozdását ferdített tényeken hozzáfűzött kombinációkon alapulnak. Alkalmasság lehetnek azonban arra, hogy az „Amerika” másfél éves fennállását és működését kedvezőtlen színben tüntessék fel a nagy nyilvánosság előtt.

3. A való tényállás az, hogy az intézet mindenkor eleget tett vállalt kötelezettségeinek, amint ezt a szeptember 16-iki „Mai Világ” című lapban közölt kimutatása szerint bizonyítják és igazolják. Elképzelhetetlen is lenne, hogy az „Amerika” 15.000 taggal rendelkezzen, ha a közönség nem helyezte volna bele teljesen bizalmát.

4. Anélkül, hogy a megindult vizsgálatot és eljárást kritizálni akarnánk vagy azt befolyásolni kívánnók, kijelentjük, hogy a legteljesebb mértékben bizunk abban, hogy az intézetünk további működésére kedvező eredménnyel fog végződni. Ennyit tartottunk szükségesnek ügyfeleink megnyugtatására közölni.

U. i. Tegnapi reggel 9 órakor a tordai vezérigazgatóság irodáját megnyitotta.

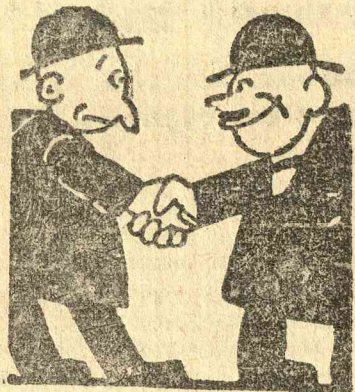
„AMERICA”

Prima Societate de Asigurări și Bancă
Első Biztosító Társaság és Bank
Subdirectia—aligazgatóság
Cluj

Nagy Miklós.

MEGNYILT
A
LYONNAISE
SELYEMGYÁRI LERAKATA
STR. REG. MARIA 3.
(V. DEÁK FERENC-U.)

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, mégis kíváncsi vagyok rá, hogy végre mikor adja meg már a kormány a magyar iskolák államsegélyét, amit már annak idején az Averescu-kormány is kiáltott és amelyet a liberálisok is megígértek, de mindmáig nem fizettek ki.

— Csak legyen türelemmel, mert egyszer annak is megjön az ideje. William Pitt Scott amerikai hajóskapitányt Abdul Hamid török szultán a spanyol hajóhad elűzéséért 1901-ben érdemrenddel és díplomával tüntette ki, amelyek véletlenül a külügyminisztérium fiókjában rekedtek és csak most 27 év múltán kerültek rendeltetési helyükre. A kapitány, mikor megkapta a díplomát, meglepetéssel vette tudomásul, hogy annak alapján fejt viselhet és 6 nőtől álló háremet tarthat. A kapitány nézi-nézi a díplomát, majd keserűen kifakad:

„Na éppen jókor jött meg az engedély a hárem tartására. Huszonhét évvel ezelőtt talán még elég jó erőben voltam a hat feleséghez, de mit csináljak most az engedéllyel, mikor már egy is sok.”

— Vonatkozik ez teljesen az államsegélyre is!

— Mondtam már, hogy megkapja egyszer, csak türelmesen várni kell.

— Mit szól hozzá, hogy milyen optimista kormányfőjelöltjeit hangzók el megint a külföldi kölcsönről?

— Van egy néha az ember. Egy súlyos sebesült a szanatóriumban mikor kinyitja a szemét, azt mondja az ápolónőnek:

„Tegnap bámulatos szerencsém volt az autó kiránduláson.”

„De hisz uraságod felborult, a kocsija tönkrement és saját magát is dőszelötte”, — csodálkozik az ápolónő a különös szerencsén.

„Igen, — mondja a beteg, — de a réten, ahova zuhantam, találtam egy négylevelű lóherét.”

— Mondja Pancser, hogy van az, hogy most, mikor rövidesen lejár a módosított állampolgársági törvény jelentkezési határideje, derült csak ki, hogy a módosítással még nehezebb bejutni az állampolgársági listába, mint ezelőtt?

— Egy ur lakást akart kivenni és mikor megnézte a kiadó épületet, rájámadt a házigazdára.

„Két kilométer ide a tenger. Miért hirdette ön úgy a lakást, hogy a tenger felől öt percre van?”

„Csak nem képzelhettem, — mondja a gazda, hogy a vevőnek még autója sincs.”

— Szóval a kormány is így gondolta a listákra való bejutás megkönnyítését?

— Ugy látszik, hogy ebben maradjunk.

— Mondja Pancser ur, mit szól a külföldi kölcsöntárgyalásokról érkező fényes hírekhez?

— Nem érdekel, mert a Gladys-cipőkrém fényesebb.

MOZIVILÁG

A rejtelmek háza

Jules Mary regénye nyomán, főszerepekben Joan Mosjoukine, Nicolas Coline és Sissenko

Európa fővárosának nevezik Páris, ahol a zavaros forradalmi idők után egy kis orosz kolónia létesült, amelyből egy csoport kivált azzal a tendenciával, hogy meghódítsa a világot. Akkor még nyomorult, szegény ismeretlen nevű emberek voltak, ma azonban nevük már bejutott a köztudatba és dicsőségesen emelte fel a hírnév szellemüköt arra a díszszínpadra, amelyről az utat a Pantheonba vezet. Ki nem ismeri Ivan Mosjoukine, Colinet, Sissenkot, Rimsky, Kovankot és Toporokoffot? Azok, akik figyelemmel kísérik a moziélet napi eseményeit, bizonyára naponként hallják emlegetni neveket.

Különösen az első négy arrivált győzedelmesen, akkor, amidőn a „Rejtelmek háza” bemutatóját megejtették. Az emigráns oroszok talentumukkal negyvennyolc óra leforgása alatt világhírnévre tettek szert. Ezeknek az ismeretlen szegény művészeknek elég volt a „Rejtelmek háza” ahhoz, hogy befussanak, mert első filmjükben tehetségük és tudásuk, valamint játékkészségük legjavát nyújtották. A „Rejtelmek háza” volt a világhírből az első olyan film Párisban, amely-

nek főszerepeit a cári udvar művészgárdájának talentumos tagjai alapították.

Ivan Mosjoukine és művésztársai magukkal hozták Nyugateurópába az orosz génusz mélyenszántó kvalitásait és büszke képviselőivé váltak a legigazibb és a néplélekben gyökeredző orosz művészetnek. Mindannyian Oroszországban kezdték a filmezést, az európai államokban azonban a „Rejtelmek háza” vezető szerepeiben mutatkoztak be. A pompás filmet követették a többi sikerek: a „Kean” és a „Casanova”, Strogoff Mihály, valamint a többi filmalkotások, mind egy-egy állomásai voltak a művészek fejlődésének.

Minden filmük biztosan megállta a nyugateurópai filmkritika éles bírálatát és az orosz művészek iránti lelkes megnyilvánulás minden államban a legszorgalmasabb volt. A „Rejtelmek háza” az a film, amelyet mindenkinek többször is látni kell, mert ebben Mosjoukine, Coline és a többiek páratlan művészi élvezetet nyújtanak. Mint jelentették, a kiváló filmet pénteken kezdő vetíteni repribemutatásban az „Uránia”-mozgó.

SZINHÁZ

Gyurkovics-fiúk

(Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban.)

A kolozsvári Magyar Színház tegnap este mutatta be a Gyurkovics-fiúk című operettet, amelyet Herceg Ferenc nagyszerű regényéből írt át Földes Imre színdarabbá. A bemutatónak sikere volt és a közönségnek, amely a színház nézőterét megtöltötte, a darab megnyerte a tetszését. A darab összes szereplői sok tapsot kaptak, különösen pedig Réthelyi Odón, Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solyom Győző, Tompa Béla, Ihász Aladár és Selmezy Mihály.

SZINHÁZI IRODA HIREI

Pénteki premiere est. Az idei évad egyik legérdekesebb, legszenesebb és legváltozatosabb estéje lesz pénteken a magyar színházban. Egy 200 éves darabnak, a Borka asszony és György deák című, öt játékosra oszló vídám kis minorita közjátéknak lesz a premierje. A magyar drámaírás kezdő éveinek igazi gyöngyszeme ez a kacagtató vigjáték. A premier előtt rövid bevezetőelőadást fog tartani Janovics Jenő dr. Ugyanazon az estén lesz a reprize az Omnia vincit amor című 200 év előtti pálos közjátéknak, amelyet szintén a kolozsvári színház igazgatója fedezett fel a színpad számára s amely ragyogó karriert futott be: A magyar főváros első színháza vette át műsorába s tíz év óta állandóan adják ott, minden évben igen sokszor. Az Omnia vincit amor-ról a budapesti kritika megállapította, hogy a magyar vigjáték megindítója volt s Móricz Zsigmond lelkesülten írta, hogy ez a legtokéletesebb, legjobb ma-

gyar vigjáték. Az estének még egy nagy szenzációja lesz: A kubáni orosz kozákkórus fellépése. Ezek az oroszok olyan táncokat fognak bemutatni, amelyekkel bámulatba fogják ejteni a közönséget. Az egész világot bejárták már s ezekkel a szenírozott jelenetekkel a nagy világvárosok kényes közönségét is hódolatra készítették. Egeszen különlegesen ezek a táncok,

olyanok, amiket itt sohasem láttak. Pénteken este két nagyszerű produkciójukat fogják bemutatni. A Kozák-lakodalmos s a Tutan-Khamen-ballet című jeleneteket. Természetes, hogy ennek a kubáni orosz kozákkórusnak a szerződötése igen nagy anyagi áldozatokkal járt, de az igazgatóság ennek dacára sem emeli fel a helyarákat, úgyhogy a jegyek a szokásos rendes helyárral válthatók meg.

Fekete rózsá. Csütörtökön és pénteken egy hatalmas nagyszabású amerikai film attrakciónak, a Fekete rózsá című 10 felvonásos drámának lesz a bemutatása a Magyar Színházban. Csak két előadás van naponként. Az első fél 4-kor, a második fél 6-kor kezdődik. Legdrágább jegy 20 lej.

Gyurkovics fiúk. Ma este másodszor adják a diadalmas sikerű, ragyogó operette-újdonaságot, a Gyurkovics fiúk-at. A tegnapi esti premiéren döntő sikert aratott ez a nagyszerű operette. Vége-hossza nem volt a tapsnak, ujjazásnak, kihívásnak. Az idei évad egyik legforróbb estéje volt a Gyurkovics fiúk premiéreje. Szombaton este harmadszor, vasárnap este negyedszer adják.

Szombaton délután Eva grófnő és a kubáni orosz kozákok fellépése. Szombaton délután fél 4 órakor az idei évad óriási sikerű operette-újdonasága, az Eva grófnő körül színre Karácsonyi Ilivel, Kondor Ibolyával, Kun Magdával, Solyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Az utolsó felvonásban fel fog lépni a kubáni orosz kozák kórus is. Előadják a Kozák-lakodalmos című nagyszerű jelenetet. A délutáni előadást mérsékelt helyárral tartják meg.

HETI MŰSOR

Csütörtök: Fél 4-kor és fél 6-kor: Fekete rózsá. (Hatalmas filmretek 10 felvonásban. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Felölös szerkesztő:
SERESS JÓZSEF

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskereső részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

„M.”-től: Csütörtökön délután 4 órakor várom azon épületek mögött, ahol utóbb sétáltunk, amíg az eső meg nem esett. Sok az újdonság! Feltétlenül várom, ha később is jövök. Kézősók!

„Ösz” jelígre 4 levele érkezett. Kiadoba vegye át.

2-3 leány, vagy fiú, lakást és teljes ellátást kaphat a Klinika közelében, kerestés házában. Str. Babeş 19. (v. Trefort-u.)

Eladó dunya és párna. Főter 6. sz. 4. Kifutó fiú felvétetik. Cím: Hygea, Str. Chinezul 2. (Kinizsi-u.)

Egy rövid női fekete bunda olcsón eladó. Cím Str. Măloasă 4. (Kőmáljai-ut.)

Biztos megélhetési! Piaci sátor, áruval együtt, kedvező feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban.

Keresek november 1-re 1 szoba, konyha, spájz, és előszobás lakást a belváros közelében. Címet kérem a kiadoba leadni.

Kiadó azonnal, nagy szoba, konyha, előszoba. Donath-ut 110 alatt.

Különbejárati butorított szoba kiadó Zsák-ucca 22. Dávid Ábrahám.

Egy szakképzett mozigépész állást keres. Speciálta gáz-, villany- és vízszerelesben, valamint színpaddisznításban. Egy kisegítővel is rendelkezik, ki szintén mozigépész és vasesztérgályos. Azonnal állásba léphetek. Cím: „Mozigépész” jelígre a Mai Világ kiadóhivatalában.

Komoly leány elárnyékolónak, vagy pénztárnoknőnek ajánlunk. Német nyelvet írásban is bírja, románul is tud. Védőkre is elmenne. Cím a kiadóban.

Jó kézirású fiatal nő, keres bármilyen alkalmazást. „Szerény igény” jelígre a kiadóhivatalban.

Ki akar könnyű munkával jó jövedelmet biztosítani magának. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

Asszonyok kincse! Az általános kedveltségnek örvendő Dr. Szentpétery Lajosné-féle „Szakácskönyv” harmadik bővített kiadása, új átdolgozásban, 800 kipróbált recepttel és igen sok illusztrációval most jelent meg. E „Szakácskönyv” minden háztartásban nélkülözhetetlen. Fiatal háziasszonyok, gazdasszonyok és szakácsnők helyes útmutatója ez a könyv a konyhaművészet minden ágában. Tartalmazza a levesek, sültök, főzelékek, tészták, krémek, fagyaltok és minden ételneműek gazdaságos, kímélő és könnyű elkészítési módját. Zöldségfélék, befőttek elkészítési és befőzési módját is. Kapható minden könyvkereskedésben és lődán a kiadónál: Füssy József könyvkereskedésében.

FOTO IDEAL

fényképész és nagyítási műterme
Cluj, Piața Cuza Voda 5.
(V. I. B. O. C. S. K. A. Y. - t. é.)